

Силабус курсу ПРОФІЛАКТИКА ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

Освітньо-професійна програма:
«Соціальна Педагогіка»
Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Кількість кредитів: 4.
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: середа 14.00-16.00, ауд. 232
Рік навчання: 1. Семестр: 2.
Мова викладання: українська
Форма навчання: денна/заочна

Викладач курсу	доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності Парфанович Іванна Іванівна
Контактний телефон	+380963432565
E-mail	parfanovichi@ukr.net
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС – 4 (120 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Соціальний патронаж» спрямована на ознайомлення магістрантів з новими надбаннями в теорії та практиці соціальної педагогіки в Україні та закордоном і формування професійних компетентностей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у магістрів формуються **компетентності**:

- ЗК 1 Уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою. Володіння базовими навичками комунікації іноземною мовою. Здатність здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
- ЗК 2 Здатність усвідомлювати потребу у професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності на основі використання сучасних інформаційних технологій. Готовність до ведення дистанційної освітньої та консультативної діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій у викладацькій діяльності
- ЗК 3 Здатність до прогнозування стратегії професійної діяльності; застосовувати знання та розуміння основних концепцій, теорій та фактів для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
- ЗК 6 Здатність використовувати доцільні технології, форми та методи соціально-педагогічної роботи у професійній діяльності; володіти знаннями щодо характеристики та класифікацій інноваційних технологій, форм та методів, які використовуються у професійній діяльності; добирати найбільш ефективні форми та методи роботи, забезпечувати їх варіативність, структурність, послідовність та інтеграцію
- ЗК 7 Здатність чітко ставити завдання, формулювати ідею, давати можливість іншим брати на себе відповідальність за свої дії та колектив, формувати готовність до змін та їх введення; передбачати

зміни, тенденції та швидко реагувати на них; креативно мислити, генерувати нові ідеї, виявляти проактивність та стратегічне мислення.

- ЗК 8 Здатність визначати, формулювати та професійно розв'язувати соціальні та педагогічні проблеми різних груп клієнтів; здатність передбачати зміни, тенденції та швидко реагувати на них, постійно рухатися вперед, надихати інших, приймати рішення у складних ситуаціях, домагатися поставлених завдань
- ЗК 11 Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень, які їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, а також до осіб, які навчаються
- ЗК 12 Здатність аналізувати і застосовувати зміст законодавчих і нормативних документів про освіту, про наукову та науково-технічну діяльність, про працю.
- ФК 4 Здатність підвищувати рівень спрямованості здібностей, знань, навичок, прагнень, творчих зусиль, інтересів, цілей та ідеалів дітей та молоді на реалізацію нагальних потреб; розробляти педагогічну модель та визначати оптимальні умови формування соціальної активності дітей та молоді; забезпечувати координацію діяльності різних інститутів соціального виховання в процесі стимулювання дітей та молоді до прояву соціальних ініціатив та участі у суспільному житті.
- ФК 13 Здатність до координації зусиль різних організацій соціально-педагогічної сфери щодо вирішення соціальних проблем і завдань в інтересах соціального захисту представників груп ризику.
- ФК 16 Посередництво між клієнтами та структурами, що надають послуги, з метою максимізації соціально-педагогічних ресурсів відповідно до потреб та інтересів споживачів послуг.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Сутність і генезис соціальних поведінкових відхилень.	Знати мету і завдання, предмет, об'єкт вивчення дисципліни, суспільні основи розвитку індивіда у контексті впливу соціалізуючих і десоціалізуючих факторів впливу. Розуміти соціальні норми і стандарти поведінки. Вміти визначати порушення соціальних норм, суспільно схвалювані і несхвалювані поведінкові відхилення та критерії відхилення від норми. Характеризувати спектр соціальних цінностей. і ціннісні орієнтири індивіда, соціальне виховання, соціальний контроль, соціальну відповідальність і типи соціальної відповідальності, а також соціальну відповідальність й основні характеристики поведінкових відхилень як суспільного феномену.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	2. Девіантна поведінка як деформація онтогенетичного розвитку індивіда.	Уміти пояснити сутність вчинку, поведінки з відхиленнями, девіантної поведінки, внутрішній і зовнішній характер вчинку, ознаки девіантності. Розуміти механізм зародження поведінкових відхилень і ранні поведінкові відхилення. Вміти визначати передумови ускладнення девіацій у поведінці особи, важковиховуваність, соціальну дезорганізацію, дезадаптацію,	Презентації, питання, вправи, тести

		соціальну, педагогічну, соціально-педагогічну занедбаність. Вміти обґрунтувати визначення «приховувано» або «потенційно» важковиховувані особи, правопорушники, злочинці, індивіди з аморальною, асоціальною, адиктивною, аутоагресивною, делінквентною поведінкою.	
2/2	3. Види поведінкових відхилень, їх особливості та динаміка.	Знати класифікацію проявів девіантної поведінки. Вміти охарактеризувати аморальну поведінку як прояв деформації особистісних цінностей: бродяжництво, лайливі вислови, агресію, проституцію, статево рольові порушення. Вміти дати аналітичну оцінку аутоагресивній та адиктивній поведінці: форми, особливості прояву, виникнення, причини недовісти існуючої системи заходів превенції, зв'язок адикції з іншими видами девіантної поведінки. Обґрунтувати визначення протиправної, делінквентної поведінки. Встановлювати сутність адміністративної та злочинної поведінки як видів поведінкових девіацій значного ступеня тяжкості.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	4. Врахування статево-гендерних відмінностей у проявах поведінкових девіацій серед осіб чоловічої та жіночої статей у профілактичній роботі.	Знати характерологічні риси, що відрізняють поведінку дівчат від поведінки хлопців, соціально-психологічні причини та детермінуючі аспекти зростання якісно-кількісних показників поведінкових девіацій серед осіб обох статей. Вміти охарактеризувати осіб чоловічої та жіночої статі девіантної поведінки, маскуліність, фемінність, андрогінність та їх прояви у поведінці індивідів, деформацію міжстатевих стосунків. Вміти визначати гендерний фактор у соціальному вихованні й профілактиці поведінкових відхилень та здійснювати аналіз педагогічного і соціального впливу.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	5. Медико-біологічна детермінація поведінкових девіацій. Психологічна зумовленість девіацій та організація роботи з	Розуміти фактори впливу на відхилення у поведінці, обумовлені медико-біологічними чинниками, характер деформацій внутрішньо утробного розвитку плоду та їх вплив на поведінкові стереотипи індивіда.	Презентації, питання, вправи, тести

	<p>попередження і подолання поведінкових відхилень. Соціологічний підхід до пояснення поведінкових девіацій.</p>	<p>Знати генетичний та фізіологічний вплив алкоголізму та інших видів адиктивної поведінки на розвиток плоду, особливості протікання патологічних фізіологічних змін в організмі індивіда. Встановлювати вплив фізичних травм і психотравмуючих ситуацій, дію екологічних факторів, урбанізації, стану харчування на стан девіантності особи. Знати особливості психологічного підходу у визначенні детермінант поведінкових відхилень, вікові прояви поведінкових відхилень згідно психологічних трактувань, психологічні кризи розвитку та їх вплив на розвиток і формування девіацій. Уміти трактувати зовнішність, міжособистісні та міжстатеві стосунки, спілкування з ровесниками як фактори впливу на психологію девіантної особи. Обґрунтувати стресові ситуації, переживання, психічні депривації і депресії як основу поведінкових відхилень.</p> <p>Знати соціальні концепції сутності поведінкових відхилень, соціологічні теорії девіантної поведінки, соціологію молоді, девіантної поведінки та ставлення до поведінкових девіацій у дорадянський, радянський і перехідний період розвитку суспільства України. Вміти визначати соціальні детермінанти процесу десоціалізації індивідів на сучасному етапі: урбанізацію та соціальну фрустрацію; деструктивні соціально-політичні і соціально-економічні процеси, ставлення до виховання підростаючого покоління, послаблення виховного впливу сім'ї, школи, інших соціальних інститутів, погіршення становища молоді та масової культури, інформаційні ризики, деструктуризація сфери дозвілля. Володіти знаннями про законодавство, соціальне виховання, соціальний контроль, соціальну профілактику як загальнодержавні регулятори поведінкових відхилень у поведінці індивідів.</p>	
--	--	--	--

2/2	6.Регулятивні механізми у профілактиці поведінкових відхилень індивіда у соціально-педагогічній роботі з сім'єю.	Розуміти специфіку поведінкових девіацій і сімейного виховання, функції та цінності сім'ї, помилки сімейного виховання, ставлення до виховання дітей з боку батьків: бажання й реалії, сімейне неблагополуччя та його форми, проблеми виховання дітей у проблемних, дисфункційних, неблагополучних сім'ях. Вміти обґрунтувати формування й профілактику поведінкових девіацій на рівні сімейних підсистем: «чоловік-дружина», «батьки-діти», «мати-дочка/син», «батько-дочка/син». Характеризувати дитячу бездоглядність і безпритульність та способи їх попередження й подолання, соціально-педагогічні форми й методи впливу на сімейне виховання, значення родинного виховання.	Презентації, питання, вправи, тести
2/1	7.Соціально-педагогічна діагностика поведінкових відхилень.	Знати підходи до діагнозу поведінкових відхилень у різних сферах життєдіяльності особи, рівні діагностики поведінкових девіацій: загальнодержавний рівень діагностики поведінкових відхилень; регіональний діагностичний рівень; мікросоціальне оточення індивіда як об'єкт діагностування; діагностику на рівні сім'ї, сімейних підсистем, родини. Володіти вміннями здійснювати особистісний рівень соціальної діагностики, соціологічне, психологічне педагогічне обстеження умов життєдіяльності та розвитку індивіда, визначення рівня розвитку морально-духовних цінностей та установок особистості. Вміти визначати алгоритм діагнозу: бесіда, спостереження, інтерв'ю, опитування, параметричний, біографічний, експертної оцінки, контент-аналіз як методи соціально-діагностичної роботи. Розуміти місце психодіагностики у визначенні психологічного самопочуття і соціального становища особи.	Презентації, питання, вправи, тести
2/1	8.Превенція як індивідуальна соціально-педагогічна профілактика	Розуміти структуру і напрями превентивної роботи, специфіку застосування превентивних методів: методи формування суспільної	Презентації, питання, вправи, тести

	поведінкових відхилень.	свідомості: бесіда, диспут, лекція; методи формування досвіду суспільної поведінки: вправа, привчання, доручення, попередження; методи стимулювання і оцінки поведінки: заохочення, покарання; методи перевірки та оцінки ефективності проведеної роботи: параметричний метод, статистична обробка результатів. Уміти застосовувати соціологічні методи, які застосовуються у превентивній діяльності: аналізу документів, експертних оцінок, біографічний, спостереження. А також медичні діагностичні методи в індивідуальній превентивній роботі соціального педагога й психологічні методи превентивної діяльності.	
2/1	9. Напрямок ранньої профілактичної діяльності з попередження поведінкових девіацій.	Знати умови нормалізації превентивних заходів на загальнодержавному рівні та на рівні органів державної виконавчої влади й місцевого самоврядування. Розуміти просвітницько-інформаційний напрям та ранню профілактику щодо дотримання суспільних норм окремими особами, групами осіб. Вміти визначати, що таке індивідуальна робота з неповнолітніми і молоддю, які потребують посиленого виховного впливу. Характеризувати організацію виховання у формальних колективах, усунення негативного впливу неформальних об'єднань і груп. Вміти здійснювати роботу з батьками, близькими тих осіб, які потребують психолого-педагогічної допомоги і підтримки, профілактику порушень прав дітей у їх мікросоціальному оточенні. Володіти вміннями соціально-правового захисту індивіда. Знати специфіку організації дозвілля як форми впливу на процес виховання й виправлення особистості.	Презентації, питання, вправи, тести,
2/1	10. Корекційно-реабілітаційний напрям з подолання поведінкових девіацій.	Знати об'єкти корекційно-реабілітаційної роботи. Визначати адміністративне регулювання корекційно-реабілітаційною роботою, принципи організації й контролю реабілітаційної роботи, методи і	Презентації, питання, вправи, тести

		методики корекційно-реабілітаційної соціально-педагогічної роботи, специфіку проведення власне соціальної, соціально-медичної, соціально-педагогічної, соціально-психологічної патронажної роботи. Характеризувати організацію комплексного характеру реабілітації. Вміти реалізовувати напрями корекційно-реабілітаційної роботи, діагностику виду, рівня асоціальних поведінкових відхилень. Обґрунтувати надання соціально-організаційної та психолого-педагогічної допомоги, організацію перевиховання у різних сферах життєдіяльності особи (сім'ї, формальному колективі, серед неформального оточення) та самовиховання. Здійснювати усунення умов, причин, факторів, які негативно впливають на поведінку індивіда.	
--	--	---	--

Індекс у матриці ОП	Програмні результати навчання
ПРН 2	Володіти знаннями щодо структури та динаміки розвитку інноваційних процесів, умов їх ефективності; розробляти та адаптувати відповідно до мети, особливостей об'єктів соціально-педагогічної діяльності і реальної ситуації технології, методи та прийоми реалізації завдань соціально-педагогічної діяльності; визначати переваги, можливості окремих технологій стосовно завдань соціально-педагогічної діяльності з дітьми, учнівською молоддю та їхніми сім'ями.
ПРН 7	Володіти соціально-педагогічними формами та методами роботи, забезпечувати їх варіативність, структурність, послідовність та інтеграцію; розробляти та адаптувати відповідно до мети, особливостей об'єктів соціально-педагогічної діяльності і реальної ситуації, технології, методи та прийоми реалізації завдань соціально-педагогічної діяльності.
ПРН 13	Пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРН 14	Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Рекомендовані джерела

Базові:

1. Алексєєнко Т. Ф. Технології соціально-педагогічної роботи в територіальній громаді. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2004. № 2. С. 19–24.
2. Артющкіна Л. М. Соціальний педагог школи : теорія та практика роботи : навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Соціальна педагогіка». Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2004. 124 с.
3. Баранова Т. Девиантне поведіння підлітків – труднощі соціалізації. *Психологія і школа*. 2005. №5. С.3–21.
4. Батьки і діти : соціальне самопочуття дітей в українських сім'ях / Г. В. Святненко, Л. С. Волинець, Є. М. Луценко та ін.. К. : Логос, 2000. 92 с.
5. Батьків не обирають ... (проблеми відповідального батьківства в сучасній Україні) / за ред. Ю.М. Якубової та ін.. К. : А. Л. Д., 1997. 144 с.

6. Безносьок О. О. Використання методу «Рівний – рівному» у роботі соціального педагога. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*, Випуск 203. Частина I. Черкаси, 2011. С. 2–22.
7. Безпалько В. В. Освітні технології профілактики адиктивної поведінки учнівської молоді. *Педагогіка і психологія. Вісник АПН України*. 2004. №3. С.62–69.
8. Боса Л. Соціалізація української молоді в умовах тоталітарної системи ХХ ст.. *Народна творчість та етнографія*. 2006. №5. С.73–79.
9. Бутенко В. Актуальні проблеми профілактики злочинності серед. *Соціально-правовий захист молоді* : зб. наук. статей / заг. ред. : І. В. Козубовська, В. М. Великий. Ужгород, 2002. – 319 с.
10. Вайнола Р. Х. Технології соціально-педагогічної роботи : курс лекцій для студ. спец. : 010105 «Соціальна педагогіка» / Р. Х. Вайнола. К. : КМПУ ім. Б. М. Грінченка, 2008. 152 с.
11. Гурлева Т. Г. Діагностика та корекція відповідальності у підлітків. *Практична психологія та соціальна робота*. 1999. №5. С.2–4.
12. Дахно Р. Девіантна поведінка учнів загальноосвітніх навчально-виховних закладів як психолого-педагогічна проблема. *Рідна школа*. 2015. №11. С. 10–13.
13. Демічева А. В. Проблеми девіантної поведінки молоді в умовах трансформації сучасного українського суспільства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. соціолог. наук : спец. 22.00.04 «Спеціальні та галузеві філософії». Х., 1998. 16 с.
14. Забезпечення рівних можливостей та прав дітей в умовах зростання ризиків бідності населення : Державна доповідь про становище дітей в Україні за підсумками 2009 року / М-во України у справах сім'ї, молоді та спорту ; Держ. департамент з усиновлення та захисту прав дітей; Держ. ін-т розвитку сім'ї та молоді / А. Г. Зінченко, Т. Ф. Алексєєнко, С. Ю. Аксьонова та ін. К. : Бланк-Прес, 2010. 152 с.
15. Законодавство України про соціальне забезпечення. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 2014. №10. 431 с.
16. Збірка інформаційних матеріалів та нормативно-правових актів з питань попередження насильства в сім'ї, зокрема над дітьми / уклад. Т. В. Журавель. К. : Видавничий дім «КАЛИТА», 2005. 88 с.
17. Здоров'я та поведінкові орієнтації української молоді : соціологічний вимір : За результатами національного соціального опитування підлітків та молоді 10-22 років / О. Балакірева, Ю. Галустьян, Р. Левін та ін.. К. : Український ін-т соціальних досліджень, 2005. 256 с.
18. Злочинність неповнолітніх: причини, наслідки та шляхи запобігання: навч. посібник / за ред. С. І. Яковенка. К. : КЮІ КНУВС, 2005. 200 с.
19. Капранов С. В. Вплив активного і «пасивного» куріння на емоційний стан і розумову працездатність старшокласників. *Довкілля та здоров'я*. 2015. №1. С.19–22.
20. Козубовська І. В. Корекційна робота шкільного психолога з проблемними дітьми як форма їх соціального захисту. *Соціально-правовий захист молоді* : зб. наук. статей / заг. ред. : І. В. Козубовська, В. М. Великий. Ужгород, 2002. С.128–134.
21. Колесіна Т. Діагностика і корекція психічного розвитку дітей як засіб профілактики відхилень у їхній поведінці. *Початкова школа*. 2000. №5. С.30–33.
22. Конвенція про права дитини. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. 1997. № 5. С. 9–19.
23. Кравець В. П., Говорун Т. В., Кікінеджи О. М. Гендерна соціалізація молодших школярів : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. 192 с.
24. Кравченко Т. Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах. *Соціальна психологія*. 2016. №2 (16). С.142–150.
25. Кравченко Т. В. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи : моногр.. К. : Фенікс, 2009. 416 с.

26. Лавриченко Н. Категорії «соціальність», «духовність» і «моральність» в сучасній педагогічній науці. *Шлях освіти*. К., 2003. №1. С.7–11.
27. Лазаренко В. І. Наркоситуація в Україні та девіантна поведінка молоді : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. соціолог. наук : спец. 22.00.04. Х., 2003. 20 с.
28. Лазаренко В. І. Теоретичні основи профілактики та корекції соціальних відхилень : навч. посіб. Д.: РВВ ДНУ, 2009. 52 с.
29. Лактионова Г. М. Теоретико-методологические основы социально-педагогической работы с женской молодежью в условиях крупного города : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.05. К., 1999. 419 с.
30. Лівенцова В. Соціальні уявлення про призначення чоловіків і жінок у суспільстві. *Формування гендерної культури молоді : проблеми та перспективи*. Тернопіль, 2013. С.143–145.
31. Лучинкіна А. І. Профілактика девіантної поведінки. Частина 2. К. : Главник, 2008. 112 с.
32. Міщик Л. І. Соціально-психологічні та педагогічні проблеми дезадаптації дітей і підлітків : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДУ, 2003. 106 с.
33. Наказ «Положення про психологічну службу системи освіти України» : за станом від 3 травня 1999 р. / Міністерство освіти і науки України. Офіційне видання. К., 1999.
34. Наказ «Про планування діяльності та ведення документації соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами системи Міністерства освіти і науки України» : за станом від 28 грудня 2006 р. / Міністерство освіти і науки України. Офіційне видання. К., 2006.
35. Омельченко С. О. Взаємодія соціальних інститутів суспільства у формуванні здорового способу життя дітей та підлітків : монографія. Луганський національний педагогічний університет імені Тараса Шевченка. Луганська : Альма-матер, 2007. 352 с.
36. Оржеховська В. М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: навч.-метод. посібник. К. : ВіАН, 1996. 352 с.
37. Оржеховська В. М. Соціально-педагогічні основи профілактики правопорушень важковиховуваних учнів : дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.01. К., 1995. 440 с.
38. Оржеховська В. М. Сучасні орієнтири превентивної педагогіки. *Педагогіка і психологія. Вісник АПН України*. 2015. №2. С.17–25.
39. Рябов М. В. Гендерні особливості структури вживання алкогольних напоїв підлітками у віці 16-17 років. *Вісник Київського університету*. Серія : «Соціологія. Психологія. Педагогіка». 2003. №15/16. С. 91–94.
40. Сексуальне здоров'я молоді, профілактика ВІЛ/СНІД та інфекцій, що передаються статевим шляхом. Матеріали для проведення освітньо-профілактичної роботи. Частина III. / За заг. ред. К.С.Шендеровського, І.Я.Ткач. К.: КМЦСССДМ, 2005. 118 с.
41. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю: навч. посібник / І. М. Трубавіна. К. : ДЦССМ, 2013. 132 с.
42. Тур О. Взаємодія школи і сім'ї у подоланні негативного впливу телебачення на здоров'я дітей та підлітків. *Освіта і управління*. К., 2017. №1. С.116–119.
43. Турищева Л. В. Виховання «важких» школярів. Помилки сімейного виховання як причина «важких» школярів. *Виховна робота в школі*. 2005. №4. С.37–42.

Допоміжні:

1. Алексеєнко Т. Ф. Соціально-педагогічна підтримка дітей групи ризику. *Соціальна педагогіка : теорія і практика*. 2005. № 1 С. 56–60.
2. Амджадін Л. Суспільні практики та законодавство у сфері правопорушень неповнолітніх. К., 2011. 184 с.

3. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 134 с.
4. Бенуел С. Домашнє насильство в Україні. Правозахисники Міннесоти, 2000. 62 с.
5. Бех І. Д. Виховання особистості : У 2 кн. Кн. 1 : Особистісно орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади : навч.-метод. посіб. / І. Д. Бех. К. : Либідь, 2003. 280 с. Карпачова Н. І. Стан дотримання та захисту прав дитини в Україні : спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : до 20-річчя ратифікації Україною Конвенції ООН про права. 2010. 230 с.
7. Ковальчук І. В. Деякі аспекти щодо протидії насильству і агресії серед підлітків і молоді. *Проблеми освіти: наук.-метод. зб.* / кол. авт.. К. : Науково-методичний центр вищої освіти, 2006. [Спец. вип.]. С.107–111.
8. Максимова Н. Ю. Підлітки і наркотики. *Практична психологія та соціальна робота.* 1999. №5. С.2–4.
9. Оржеховська В. М. Превентивна педагогіка: навч. посіб. Черкаси: Вид. Чабаненко Ю., 2007. 284 с.
10. Перевознікова Г. Формування ціннісних орієнтацій молоді в умовах негативного впливу інформатизованого суспільства. *Післядипломна освіта в Україні.* 2017. №1. С. 55–57.
11. Технології соціально-педагогічної роботи: навч. посіб.. / авт. кол. : О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола, Ж. В. Петрочко та ін. за / заг. ред. А. Й. Капської. К. : УДЦССМ, 2010. 372 с.
12. Україна. Закони. Основні чинні кодекси і закони України / уклад. Ю. П. Єлісовенко. 2-ге вид. К. : Махаон, 2013. 987 с.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час заняття	5
Змістовий модуль 1. Попередження поведінкових девіацій як напрям соціальної політики держави– усне і письмове опитування, презентації, задачі, вправи, тести	30
Змістовий модуль 2. Практичні основи профілактики поведінкових девіацій – усне і письмове опитування, презентації, задачі, вправи, тести	30
Самостійні завдання	20
залік – тести, завдання	20

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені.

- **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим компонентом навчання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із деканатом.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
---------------	--------	-------------------------------

всі види навчальної діяльності	ECTS	<i>Для заліку</i>
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	зараховано
75-84	C	
64-74	D	
60-64	E	зараховано
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни